

ప్రధాన మంత్రి ఆవాస్ యోజన - గ్రామీణ (PMAY-G)

1. నేపథ్యం & లక్ష్యం:

- ప్రారంభం: ఏప్రిల్ 1, 2016.
- లక్ష్యం: 2029 నాటికి గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని నిరుపేదలకు, శిథిలావస్థలో ఉన్న ఇళ్లలో నివసించే వారికి అన్ని మౌలిక సదుపాయాలతో కూడిన శాశ్వత (Pucca) గృహాలను అందించడం.
- గృహ విస్తీర్ణం: కనిష్టంగా 25 చదరపు మీటర్లు (వంటగదితో కలిపి).

2. ప్రస్తుత గణాంకాలు (మార్చి 2026 నాటికి):

- కేటాయించిన ఇళ్లు: 4.15 కోట్లు (ఫేజ్ I & II కలిపి).
- మంజూరైనవి: 3.90 కోట్లు.
- పూర్తయినవి: 2.99 కోట్లు.
- మొత్తం బదిలీ చేసిన నిధులు: ₹4,03,886.12 కోట్లు (డైరెక్ట్ బెనిఫిట్ ట్రాన్స్ఫర్ - DBT ద్వారా).
- రాబోయే లక్ష్యం: 2029 నాటికి మొత్తం 4.95 కోట్ల ఇళ్లను పూర్తి చేయడం.

3. అమలు తీరు & సంస్కరణలు:

- AwaasSoft: పథకం అమలును పర్యవేక్షించే వెబ్ ఆధారిత ప్లాట్ఫారమ్.
- సాంకేతిక పర్యవేక్షణ: నిర్మాణ దశలను 'జియో-ట్యాగింగ్' (Geo-tagging) ద్వారా ఫోటోలు తీసి పర్యవేక్షిస్తారు.
- AI వాడకం: AI మరియు మెషిన్ లెర్నింగ్ ద్వారా నకిలీ లబ్ధిదారులను గుర్తించడం, 'ఆధార్ ఫేస్ అథెంటికేషన్' మరియు 'లైవ్ నెస్ డిటెక్షన్' ద్వారా పారదర్శకతను పెంచుతున్నారు.
- సోషల్ ఆడిట్: ప్రతి గ్రామా పంచాయతీలో ఏటా కనీసం ఒకసారి సామాజిక తనిఖీ నిర్వహిస్తారు.

4. పథకాల అనుసంధానం (Convergence):

లబ్ధిదారులకు ఇంటిలో పాటు ఇతర ప్రభుత్వ పథకాల ప్రయోజనాలను కూడా కల్పిస్తారు:

- స్వచ్ఛ భారత్ మిషన్ (SBM-G): మరుగుదొడ్ల నిర్మాణం కోసం ₹12,000 సహాయం.
- MGNREGA: నిర్మాణ పనుల కోసం 90-95 రోజుల వేతన ఉపాధి.
- PM ఉజ్వల యోజన: ఉచిత గ్యాస్ కనెక్షన్.
- జల్ జీవన్ మిషన్: ఇంటింటికీ నల్లా నీరు.
- PM సూర్య ఘర్: ఉచిత విద్యుత్ (సౌర శక్తి).

5. సామాజిక మరియు ఆర్థిక ప్రభావం:

- మహిళా సాధికారత: ఇళ్లను మహిళల పేరు మీద లేదా దంపతుల పేరు మీద ఉమ్మడిగా కేటాయించడం ద్వారా మహిళల ఆస్తి హక్కులను బలపరుస్తున్నారు.
- నైపుణ్యాభివృద్ధి: 'రూరల్ మేసన్ ట్రైనింగ్' ద్వారా గ్రామీణ యువతకు మేస్త్రీ పనులలో శిక్షణ ఇచ్చి ఉపాధి కల్పిస్తున్నారు (నవంబర్ 2025 నాటికి 3.02 లక్షల మందికి సర్టిఫికేషన్ పూర్తయింది).

పరీక్షల కోసం గుర్తుంచుకోవాల్సిన ముఖ్య పదాలు:

- DBT: Direct Benefit Transfer

- **Awaas+ 2024 App:** లభిదారుల గుర్తింపు కోసం వాడే మొబైల్ యాప్.
- **Target 2029:** సార్వత్రిక గృహ వసతి (Housing for All) సాధించాల్సిన సంవత్సరం.

స్వచ్ఛతా పక్షాదా (SWACHHATA PAKHWADA) - 2026

1. కాలవ్యవధి & నిర్వహణ:

- **తేదీలు:** మార్చి 16 నుండి 31, 2026 వరకు.
- **నిర్వహించిన వారు:** కేంద్ర ఉక్కు మంత్రిత్వ శాఖ మరియు దాని పరిధిలోని ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలు (PSUs).
- **నోడల్ విభాగం:** తాగునీరు మరియు పారిశుధ్య విభాగం (Department of Drinking Water and Sanitation) విడుదల చేసిన క్యాలెండర్ ప్రకారం ఈ కార్యక్రమం జరిగింది.

2. పాల్గొన్న కీలక సంస్థలు (PSUs):

SAIL, NMDC, RINL, KIOCL, MOIL, MECON, MSTC, NISST, JPC మరియు BPNSI.

3. ప్రధాన కార్యక్రమాలు:

- **స్వచ్ఛతా ప్రతిజ్ఞ:** మంత్రిత్వ శాఖ మరియు అన్ని యూనిట్లలో స్వచ్ఛతపై ప్రతిజ్ఞతో కార్యక్రమం ప్రారంభమైంది.
- **స్టీల్ సేఫ్టీ డే (Steel Safety Day):** ఈ పక్షాదాలో భాగంగా **మార్చి 28, 2026**న 'స్టీల్ సేఫ్టీ డే'ను నిర్వహించారు.
- **అవగాహన కార్యక్రమాలు:** సింగిల్ యూజ్ ప్లాస్టిక్ (Single-use Plastics) వాడకాన్ని నిరోధించడంపై ప్రత్యేక ప్రచారం నిర్వహించారు.
- **క్షేత్రస్థాయి పనులు:** ఫ్యాక్టరీలు, టాన్పిప్లు, సమీప గ్రామాలు, మురికివాడలు మరియు పాఠశాలల్లో పారిశుధ్య డ్రైవ్లు చేపట్టారు.
- **సాంకేతిక వర్క్ షాప్లు:** ఘన వ్యర్థాల నిర్వహణ (Solid Waste Management) మరియు షైర్ సేఫ్టీ డ్రైవ్స్పై వర్క్ షాప్లు నిర్వహించారు.

4. భవిష్యత్ ప్రణాళిక (FY 2026-27) - స్వచ్ఛతా యాక్షన్ ప్లాన్:

పర్యావరణ పరిరక్షణ మరియు సుస్థిరత కోసం ఉక్కు సంస్థలు క్రింది అంశాలపై దృష్టి సారించాయి:

- **స్లాగ్ (Slag) తగ్గింపు:** ఉక్కు తయారీలో వచ్చే వ్యర్థం (Slag) పరిమాణాన్ని తగ్గించడం మరియు తొలగించడం.
- **ఐరన్ ఓర్ ఫైన్స్ (Iron Ore Fines):** ఇనుప ఖనిజపు రజను వృధాను తగ్గించడం.
- **వ్యర్థ వాయువుల రీసైక్లింగ్:** పరిశ్రమల నుండి వెలువడే వాయు వ్యర్థాలను (Gaseous waste) విద్యుత్ ఉత్పత్తి కోసం పునర్వినియోగించడం.

పోటీ పరీక్షల కోసం ముఖ్యాంశాలు:

- **పక్షోత్సవం (Pakhwada):** అంటే 15 రోజుల కాలం.
- **స్టీల్ సేఫ్టీ డే:** మార్చి 28.
- **లక్ష్యం:** పారిశుధ్యాన్ని కేవలం ఒక ఈవెంట్లా కాకుండా, సంస్థాగత అలవాటుగా మార్చడం.

సాధన సప్తాహం (SĀDHANA SAPTAH) 2026

1. ప్రాథమిక సమాచారం:

- నిర్వహణ కాలం: ఏప్రిల్ 2 నుండి 8, 2026 వరకు (ఒక వారం).
- నిర్వహణ సంస్థ: కెపాసిటీ బిల్డింగ్ కమిషన్ (CBC).
- ముఖ్య ఉద్దేశ్యం: భారత సివిల్ సర్వెంట్ల సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించడం (Capacity Building).
- సందర్భం: కెపాసిటీ బిల్డింగ్ కమిషన్ స్థాపన దినోత్సవం మరియు 'మిషన్ కర్మయోగి' ప్రారంభమై 5 ఏళ్లు పూర్తయిన సందర్భంగా దీనిని నిర్వహిస్తున్నారు.

2. సాధన (SĀDHANA) - అభివియేషన్:

- Strengthening Adaptive Development and Humane Aptitude for National Advancement.

3. ప్రధాన సూత్రాలు (Three Sutras):

ఈ వారం మొత్తం మూడు ముఖ్యమైన అంశాల ఆధారంగా సాగుతుంది:

1. సాంకేతికత (Technology): AI, డిజిటల్ పబ్లిక్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్, డేటా ఆధారిత నిర్ణయాలు.
2. సంప్రదాయం (Tradition): భారతీయ జ్ఞాన వ్యవస్థలు (IKS), నైతిక విలువలు, ప్రాచీన పరిపాలన పద్ధతులు.
3. స్పష్టమైన ఫలితాలు (Tangible Outcomes): విధానాల అమలు ద్వారా ప్రజల జీవితాల్లో వచ్చే మార్పులను కొలవడం.

4. ప్రారంభించనున్న కీలక ప్రాజెక్టులు:

- కర్మయోగి గీత్: కర్మయోగి స్ఫూర్తిని నింపే గీతం.
- కర్మయోగి క్షమత కనెక్ట్ (Karmayogi Kshamata Connect): క్షేత్రస్థాయి సిబ్బందిని సాధికారికం చేయడం.
- రాష్ట్రీయ జన్ సేవా ప్రోగ్రామ్: దేశవ్యాప్తంగా పౌర సేవల డెలివరీని బలోపేతం చేయడం.
- AI పవర్డ్ 'అమృత్ జ్ఞాన్ కోప్': పరిపాలనలో కేస్ స్టడీలను నేర్చుకోవడానికి AI ఆధారిత ప్లాట్ఫారమ్.

5. మిషన్ కర్మయోగి - మారుతున్న విధానం:

- ఈ పథకం 'Rule based' (నిబంధనల ఆధారిత) పరిపాలన నుండి 'Role based' (బాధ్యతల ఆధారిత) పరిపాలన వైపు మొగ్గు చూపుతుంది. అంటే అధికారి తన హోదా కంటే, తాను చేసే పనికి కావాల్సిన నైపుణ్యాలను (Competencies) కలిగి ఉండటం ముఖ్యం.

6. భాగస్వామ్యం:

- 100+ కేంద్ర మంత్రిత్వ శాఖలు/విభాగాలు.
- 30+ రాష్ట్రాలు మరియు కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలు.
- 250+ సివిల్ సర్వీసెస్ శిక్షణ సంస్థలు (CSTIs).

పరీక్షల కోసం క్విక్ పాయింట్స్:

- iGOT Karmayogi: సివిల్ సర్వెంట్ల కోసం ఆన్లైన్ లెర్నింగ్ ప్లాట్ఫారమ్.

- **లక్ష్యం:** వికసిత్ భారత్ 2047 సాధనలో సమర్థవంతమైన పాలనను అందించడం.
- **వేదిక:** ప్రారంభోత్సవం న్యూఢిల్లీలోని డాక్టర్ అంబేద్కర్ ఇంటర్నేషనల్ సెంటర్లో జరుగుతుంది.

న్యాయ సేతు (NYAYA SETU) AI చాట్ బాట్

1. ఆవిష్కరణ:

- **వేదిక:** న్యూఢిల్లీలోని విజ్ఞాన్ భవన్లో జరిగిన 'డిషా' (DISHA) కార్యక్రమం.
- **ప్రారంభించిన వారు:** భారత ఉపరాష్ట్రపతి శ్రీ సి.పి. రాధాకృష్ణన్ మరియు కేంద్ర మంత్రి అర్జున్ రామ్ మేఘ్వాల్.

2. ప్రధాన ఉద్దేశ్యం:

- సామాన్య పౌరులకు న్యాయపరమైన ప్రక్రియలు, హక్కులు మరియు తదుపరి చర్యలపై అవగాహన కల్పించడం.
- భాషా పరమైన అడ్డంకులను తొలగించి, న్యాయ సహాయాన్ని అందరికీ అందుబాటులోకి తీసుకురావడం (Democratisation of access to justice).

3. కీలక ఫీచర్లు:

- **వాయిస్-ఫస్ట్ (Voice-first):** ఇది కేవలం టెక్స్ మాత్రమే కాకుండా, వాయిస్ కమాండ్స్ ద్వారా కూడా పనిచేస్తుంది.
- **బహుభాషా సామర్థ్యం:** అనేక భారతీయ భాషల్లో సమాధానాలు ఇస్తుంది.
- **డిషిక (DISHIKA):** న్యాయ సేతు చాట్ బాట్ యొక్క అధికారిక **మస్కట్ (Mascot)**. ఇది వినియోగదారులకు మార్గనిర్దేశం చేసే డిజిటల్ ఇంటర్ ఫేస్ గా పనిచేస్తుంది.
- **శిక్షణ:** ఇది భారతీయ న్యాయ వ్యవస్థ (BNS - Bharatiya Nyaya Sanhita) మరియు ఇతర చట్టపరమైన డ్రఫ్ట్ మర్కల ఆధారంగా రూపొందించబడింది.

భాషిణి (BHASHINI) & డిజిటల్ ఇండియా

1. భాషిణి (BHASHINI) అంటే ఏమిటి?

- ఇది భారత ప్రభుత్వపు ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్ (AI) ఆధారిత భాషా సాంకేతిక చొరవ.
- దీనిని Digital India BHASHINI Division (DIBD) నిర్వహిస్తుంది.

2. సాంకేతికత:

- **శ్రుత్ లేఖ్ (Shrutlekh):** ఈ వ్యవస్థ ద్వారా ఉపరాష్ట్రపతి ప్రసంగాన్ని **రియల్-టైమ్ (Real-time)** లో వివిధ భాషల్లోకి అనువదించి, ట్రాన్స్ క్రిప్షన్ (లిఖిత రూపం) చేశారు.
- **ASR (Automatic Speech Recognition):** మాటలను గుర్తించి టెక్స్ గా మార్చే సాంకేతికత.
- **NHLT (National Hub for Language Technology):** ఇది ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద AI ఇన్ ఫరెన్సింగ్ ప్లాట్ ఫారమ్ లో ఒకటి.

3. గణాంకాలు:

- భాషిణి ప్రస్తుతం 36 టెక్స్ట్ భాషలు మరియు 23 వాయిస్ భాషల్లో 20కి పైగా NLP (Natural Language Processing) సేవలను అందిస్తోంది. ఇందులో గిరిజన మాండలికాలు కూడా ఉన్నాయి.

పోటీ పరీక్షల కోసం ముఖ్యాంశాలు:

- **న్యాయ సేతు:** చట్టపరమైన సహాయం అందించే AI చాట్బాట్.
- **డిషిక (DISHIKA):** న్యాయ సేతు యొక్క మస్కట్.
- **భాషిణి:** భాషా అనువాదాల కోసం ఉద్దేశించిన నేషనల్ లాంగ్వేజ్ టెక్నాలజీ మిషన్.
- **BNS:** భారతీయ న్యాయ సంహిత (కొత్త చట్టపరమైన డ్రేమ్వర్క్).

ఐఎన్ఎస్ దునగిరి (INS DUNAGIRI) - ప్రాజెక్ట్ 17A

1. ప్రాథమిక సమాచారం:

- **నౌక రకం:** స్వదేశీ స్టెల్త్ ఫ్రిగేట్ (Indigenous Stealth Frigate).
- **ప్రాజెక్ట్:** ప్రాజెక్ట్ 17A (P17A) - నీలగిరి క్లాస్.
- **నిర్మించిన సంస్థ:** గార్డెన్ రీచ్ షిప్ బిల్డర్స్ అండ్ ఇంజనీర్స్ లిమిటెడ్ (GRSE), కోల్కతా.
- **అప్పగింపు తేదీ:** మార్చి 30, 2026.
- **వరుస సంఖ్య:** ఇది ప్రాజెక్ట్ 17Aలో భాగంగా డెలివరీ చేయబడిన 5వ నౌక.

2. చారిత్రక నేపథ్యం:

- ఇది గతంలో ఉన్న లీండర్-క్లాస్ ఫ్రిగేట్ 'ఐఎన్ఎస్ దునగిరి' (1977-2010 మధ్య సేవలు అందించింది) యొక్క ఆధునిక పునర్జన్మ. దీనికి ఉత్తరాఖండ్ లోని ఒక పర్వత శిఖరం పేరు పెట్టారు.

3. సాంకేతిక పరిజ్ఞానం & సామర్థ్యం:

- **డిజైన్:** వార్షిప్ డిజైన్ బ్యూరో (WDB) ద్వారా రూపొందించబడింది.
- **ప్రాపల్షన్:** CODOG (Combined Diesel or Gas) వ్యవస్థ. ఇందులో డీజిల్ ఇంజిన్ మరియు గ్యాస్ టర్బైన్ రెండూ ఉంటాయి.
- **ఆయుధ సంపత్తి:**
 - బ్రహ్మోస్ (BrahMos) సూపర్ సోనిక్ క్రూయిజ్ మిస్సైల్స్.
 - MRSAM (Medium Range Surface-to-Air Missile).
 - 76mm SRGM (Super Rapid Gun Mount).
 - టార్పెడోలు మరియు రాకెట్లు (జలాంతర్గామి వ్యతిరేక యుద్ధం కోసం).
- **స్వదేశీ వాటా:** ఈ యుద్ధనౌక తయారీలో 75% స్వదేశీ పరికరాలనే వాడారు (Atmanirbharta).

4. ప్రాజెక్ట్ 17A విశేషాలు:

- ఇవి అంతకుముందు ఉన్న **శివాలిక్ క్లాస్ (Project 17)** కంటే మెరుగైన స్టెల్త్ ఫీచర్లు (శత్రు రాడార్లకు చిక్కకుండా ఉండే సామర్థ్యం) మరియు ఆధునిక ఆయుధాలను కలిగి ఉంటాయి.
- దునగిరి నిర్మాణ సమయాన్ని 93 నెలల (తొలి నౌక సమయం) నుండి **80 నెలలకు** తగ్గించడం భారత నావికా నిర్మాణ రంగంలో ఒక గొప్ప విజయంగా పరిగణించబడుతుంది.

పోటీ పరీక్షల కోసం ముఖ్యాంశాలు:

- **ప్రాజెక్ట్ 17A:** నీలగిరి క్లాస్ స్టైల్ ఫ్రిగేట్ల తయారీ.
- **GRSE:** దునగిరిని నిర్మించిన కోల్కతాకు చెందిన ప్రభుత్వ సంస్థ.
- **ఆత్మనిర్భర భారత్:** రక్షణ రంగంలో స్వయం సమృద్ధిని చాటుతూ 200లకు పైగా MSMEలు ఈ ప్రాజెక్ట్లో భాగస్వామ్యం అయ్యాయి.
- **నిర్మాణ పద్ధతి:** 'ఇంటిగ్రేటెడ్ కన్స్ట్రక్షన్' (Integrated Construction) విధానంలో దీనిని నిర్మించారు.

సంశోధక్ (SANSHODHAK) - సర్వే వెసెల్ లార్డ్ (SVL) ప్రాజెక్ట్

1. ప్రాథమిక సమాచారం:

- **నౌక రకం:** సర్వే వెసెల్ లార్డ్ (SVL).
- **ప్రాజెక్ట్:** ఇది మొత్తం నాలుగు నౌకల ప్రాజెక్ట్లో **చివరిది (4వ నౌక)**.
- **నిర్మించిన సంస్థ:** గార్డెన్ రీచ్ షిప్ బిల్డర్స్ అండ్ ఇంజనీర్స్ లిమిటెడ్ (GRSE), కోల్కతా.
- **అప్పగింత తేదీ:** మార్చి 30, 2026.

2. SVL ప్రాజెక్ట్లోని ఇతర నౌకలు:

ఈ ప్రాజెక్ట్లో భాగంగా అంతకుముందు మూడు నౌకలు కమిషన్ చేయబడ్డాయి:

1. **INS సందాయక్ (Sandhayak):** ఫిబ్రవరి 3, 2024.
2. **INS నిర్దేశక్ (Nirdeshak):** డిసెంబర్ 18, 2024.
3. **INS ఇక్షక్ (Ikshak):** నవంబర్ 6, 2025.

3. నౌక విధులు & సామర్థ్యాలు:

- **హైడ్రోగ్రాఫిక్ సర్వే:** తీరప్రాంత మరియు లోతైన సముద్ర జలాల్లో సర్వే నిర్వహించి, నౌకల రాకపోకల మార్గాలను (Navigational channels) నిర్ణయించడం.
- **డేటా సేకరణ:** రక్షణ మరియు పౌర అవసరాల కోసం సముద్రగర్భ (Oceanographic) మరియు భౌగోళిక (Geophysical) డేటాను సేకరించడం.
- **సాంకేతిక పరికరాలు:** ఇందులో అటానమస్ అండర్ వాటర్ వెహికల్ (AUV), రిమోట్ ఆపరేటెడ్ వెహికల్ (ROV), డిజిటల్ సైడ్ స్కాన్ సోనార్ వంటి అధునాతన పరికరాలు ఉన్నాయి.

4. ప్రధాన గణాంకాలు:

- **బరువు (Displacement):** సుమారు 3,400 టన్నులు.
- **పొడవు:** 110 మీటర్లు.
- **వేగం:** గంటకు 18 నాట్స్ (knots) కంటే ఎక్కువ.
- **స్వదేశీ వాటా:** ఈ నౌక తయారీలో ఖర్చు పరంగా **80% పైగా** స్వదేశీ పరికరాలనే వాడారు (Aatmanirbhar Bharat).

పరీక్షల కోసం క్విక్ పాయింట్స్:

- **సంశోధక్:** అంటే 'పరిశోధకుడు' అని అర్థం.
- **డిజైన్:** ఇండియన్ నేవీ యొక్క వార్షిక్ డిజైన్ బ్యూరో (WDB) దీనిని రూపొందించింది.
- **ప్రాముఖ్యత:** హిందూ మహాసముద్ర ప్రాంతంలో భారతదేశం యొక్క నావికా శక్తిని మరియు భద్రతను మెరుగుపరచడంలో ఈ నౌక కీలక పాత్ర పోషిస్తుంది.

చంద్రికాపెర్సాద్ సంతోఖి (CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI) - సంతాపం

1. ప్రాథమిక సమాచారం:

- పదవి: సూరినామ్ దేశ మాజీ అధ్యక్షుడు.
- మరణం: మార్చి 31, 2026.
- సంతాపం తెలిపిన వారు: భారత ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ.

2. భారత్తో సంబంధం & విశేషాలు:

- భారతీయ సంతతి: ఆయన భారతీయ సంతతికి (Global Indian Diaspora) చెందిన వ్యక్తి.
- సంస్కృతంలో ప్రమాణ స్వీకారం: అధ్యక్షుడిగా బాధ్యతలు చేపట్టినప్పుడు ఆయన సంస్కృతంలో ప్రమాణ స్వీకారం చేసి ప్రపంచవ్యాప్తంగా భారతీయుల మనసు గెలుచుకున్నారు.
- ద్వైపాక్షిక సంబంధాలు: భారత్ - సూరినామ్ దేశాల మధ్య సంబంధాలను బలోపేతం చేయడంలో ఆయన కీలక పాత్ర పోషించారు.
- భారతీయ సంస్కృతి: భారతీయ సంస్కృతి పట్ల ఆయనకు ప్రత్యేకమైన అభిమానం ఉండేది.

3. సూరినామ్ (Suriname) గురించి క్విక్ ఫ్యాక్ట్స్:

- ఖండం: దక్షిణ అమెరికా (South America).
- రాజధాని: పారామరిబో (Paramaribo).
- కరెన్సీ: సూరినామ్ డాలర్.
- ప్రత్యేకత: ఈ దేశంలో భారతీయ సంతతి జనాభా (Indo-Surinamese) గణనీయంగా ఉంటుంది.

పోటీ పరీక్షల కోసం ముఖ్యాంశాలు:

- చంద్రికా పెర్సాద్ సంతోఖి: సంస్కృతంలో ప్రమాణ స్వీకారం చేసిన తొలి విదేశీ దేశాధినేతలలో ఒకరు.
- ప్రవాసీ భారతీయ సమ్మాన్: భారతీయ సంతతికి చెందిన ప్రముఖులకు ఇచ్చే అత్యున్నత గౌరవాన్ని ఆయన గతంలో అందుకున్నారు (2021లో).

ఆంధ్రప్రదేశ్ గృహ నిర్మాణ పథకాలు - ముఖ్యాంశాలు (2026)

1. గృహ నిర్మాణ లక్ష్యం:

- లక్ష్యం: 2029 నాటికి రాష్ట్రంలోని పేదలకు మొత్తం 17 లక్షల ఇళ్లను నిర్మించడం.
- ప్రస్తుత పురోగతి: గత 21 నెలల్లో కూటమి ప్రభుత్వం 5.5 లక్షల ఇళ్లను పూర్తి చేసింది.
- పంపిణీ దశలు: నవంబర్ 2025లో మొదటి దశలో 3 లక్షల ఇళ్లను పంపిణీ చేశారు. ఈ ఏడాది చివరకు మరో 4.5 లక్షల ఇళ్లను పంపిణీ చేయనున్నారు.

2. విద్యుత్ పొదుపు మరియు పర్యావరణ పరిరక్షణ (Energy Efficiency):

- త్రిపాక్షిక ఒప్పందం (MoU): ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేట్ హౌసింగ్ కార్పొరేషన్ (APSHCL), ఎనర్జీ ఎఫిషియెన్సీ సర్వీసెస్ లిమిటెడ్ (EESL), మరియు APSEEDCO మధ్య ఒప్పందం కుదిరింది.
- లబ్ధిదారులు: మొదటి దశలో 5 లక్షల మంది PMAY లబ్ధిదారులకు స్టార్-రేటెడ్ విద్యుత్ ఉపకరణాలను అందిస్తారు.
- అందించే ఉపకరణాలు (ప్రతి ఇంటికి):
 - 4 LED బల్బులు (6 వాట్లు).

- 2 LED ట్యూబ్ లైట్లు (20 వాట్లు).
- 2 BLDC (Brushless Direct Current) ఫ్యాన్లు (30 వాట్లు).
- **ప్రయోజనాలు:**
 - విద్యుత్ లోడ్ 266 వాట్ల నుండి 124 వాట్లకు (50% పైగా) తగ్గుతుంది.
 - ప్రతి ఇల్లు ఏటా సుమారు ₹3,341 పొదుపు చేస్తుంది.
 - ఏడాదికి ఒక ఇంటి ద్వారా 456.61 కిలోల కార్బన్ డయాక్సైడ్ (CO2) ఉద్గారాలు తగ్గుతాయి.

3. ముఖ్యమైన కార్యక్రమాలు & ప్రాంతాలు:

- **వేదిక:** తిరుపతి జిల్లాలోని నాయుడుపేట మండలం, **పుదుూరు** గ్రామం. ఇక్కడ G+3 హౌసింగ్ కాంప్లెక్సులను ప్రారంభించారు.
- **PM సూర్య ఘర్ (PM Surya Ghar):** గృహ సముదాయాలపై సోలార్ ప్యానెల్స్ ఏర్పాటు చేయాలని ముఖ్యమంత్రి అధికారులను ఆదేశించారు.
- **P4 మోడల్ (People-Public-Private Partnership):** తిరుపతిలోని శ్రీ పద్మావతి మహిళా విశ్వవిద్యాలయంలో P4 మోడల్ ప్రారంభించి ఏడాది పూర్తయిన సందర్భంగా జరిగిన కార్యక్రమంలో సీఎం పాల్గొన్నారు. ఇప్పటివరకు 2.1 లక్షల కుటుంబాలు దీని ద్వారా ప్రయోజనం పొందాయి.

4. కీలక సంస్థలు & వ్యక్తులు:

- **APSHCL MD:** అరుణ్ బాబు.
- **EESL CEO:** అఖిలేష్ కుమార్ దీక్షిత్.
- **వేదిక:** ఈ ఒప్పందం మొదట గోవాలో జరిగిన 'ఇండియా ఎనర్జీ వీక్ (IEW) 2026' లో కుదిరింది.

పరీక్షల కోసం కీలక పాయింట్స్:

- **లక్ష్య సంవత్సరం:** 2029 (17 లక్షల ఇళ్లు).
- **BLDC ఫ్యాన్లు:** ఇవి తక్కువ విద్యుత్తును వినియోగించుకుంటాయి (సాధారణ ఫ్యాన్ల కంటే 50-60% పొదుపు).
- **సర్రైజ్ ఇన్వెక్షన్స్:** సంక్షేమ పథకాల అమలును పర్యవేక్షించేందుకు వచ్చే నెల నుండి సీఎం ఆకస్మిక తనిఖీలు చేపట్టనున్నారు.
- **APTIDCO:** ఆంధ్రప్రదేశ్ టాన్పిప్ అండ్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్ (పట్టణ ప్రాంత గృహ నిర్మాణం కోసం).